

„Palóország szíve rendezvénysorozat”

TOP-5.3.1-16-NG1-2017-00002

PROJEKTMEGVALÓSÍTÁS BEMUTATÁSA ÉS ÁLTALÁNOS TAPASZTALATAI

BÁTONYTERENYE

SZUHA

mátraalja térségfejlesztő nonprofit kft

Tartalom

I.	Összefoglaló	3
II.	A projektmegvalósítás bemutatása	4
III.	Közösségi beszélgetések módszertani eredményei.....	5
	Közösségi felmérések összefoglaló	10
IV.	ÖSSZEGZÉS	12
	Közösségi tevékenységek, partnerségek bemutatása	13
	A projekt során elért eredmények bemutatása.....	14

I. Összefoglaló

„Palócország szíve rendezvénysorozat” című projekt Bátonyterenye, valamint Szuha településen valósult meg. A projektben a 2 település önkormányzata - Bátonyterenye Város Önkormányzata, Szuha Község Önkormányzata - valamint a Mátraalja Térségfejlesztő Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság konzorciumban pályázott, melyek közül a főpályázó Bátonyterenye Város Önkormányzata, konzorciumi partnere pedig Szuha Község Önkormányzata és a Mátraalja Térségfejlesztő Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

A projekt célja, hogy fejlessze az érintett településeken élő közösségek tagjainak egymás iránti felelősségtudatát, a helyi civil társadalom felkarolásával segítse a helyi közösségi konfliktusok megoldását és az önálló cselekvési képességek erősítését, erősítse a civil aktivitást, általánosan elfogadottá tegye az önkéntességet, illetve erősítse a helyi identitást, valamint a településhez, településrészekhez, térséghez való kötődést és ezzel csökkentse a térségre kifejezetten jellemző elvándorlást.

A fenti célok elérése érdekében az alábbi szakmai tevékenységek valósulnak meg:

1. Községek részvételével megvalósuló felmérés és tervezés;
2. Községi tevékenységének történeti feltárása és a lakosság számára elérhetővé tétele;
3. Községi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása;
4. A település társadalom- és gazdaságfejlesztése tekintetében meghatározó dokumentumok közül a helyi cselekvési tervhez illeszkedő stratégiai dokumentumainak áttekintése és/vagy megújítása;
5. A községfejlesztési folyamatról tájékoztató községi információs pont kialakítása;
6. A községfejlesztési folyamat szakmai minőségének biztosítása;
7. Partnerségi együttműködés (községi tervezés);
8. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok;

Fenntartási időszakban a projekt fizikai befejezését követő legalább 3 évig az alábbi szolgáltatásokat fenntartjuk:

- a célcsoport számára biztosított tevékenységek, programok elérhetővé tételét a társintézmények, társszervezetek részére,
- a támogatással megvalósított projekt általánosítható tapasztalatainak bemutatását tartalmazó tanulmány online hozzáférhetővé tételét a társintézmények, társszervezetek és a lakosság részére,
- a projekt keretében elkészült tájékoztató anyagok ingyenes, online elérhetőségének biztosítása saját és a bevont települések honlapján, Facebook oldalán

II. A projektmegvalósítás bemutatása

A projekt megvalósításának alapja a célterületre jellemző helyi sajátosságokat, az azokhoz igazodó, a helyi közösség építését szolgáló tényezőket, valamint a közösségi felmérés eredményeit szintetizáló cselekvési terv volt. Ez alapján kerültek meghatározásra azon tevékenységek, amelyek jelen pályázat keretei között megvalósíthatók, valamint kiszűrésre kerültek azon programok, amelyek nem illeszkednek a projekt elvárásaihoz. A közösségi felmérés során kialakultak a témák a megvalósítandó eseményekkel kapcsolatban. A programok meghatározásához a közösségi interjú, közösségi beszélgetés és a kérdőív összegzése járult hozzá, ezáltal megalapozva a közösségépítésének folyamatát. A cselekvési tervben meghatározásra kerültek az elvárt eredmények, valamint az azok eléréséhez szükséges feladatok. Valamennyi tevékenységhez meghatározásra került a feladat végrehajtásának módja, valamint kijelölésre kerültek az egyes feladatok végrehajtásért felelős személyek.

A helyi cselekvési terv készítésével párhuzamosan, az igények összegzése után megkezdődött a programok részletes kidolgozása a helyi lakosság bevonásával. A rendezvények előtt egy közösségi beszélgetés keretén belül a célterületén élőkkel a közelgő esemény pontjai részletesen megbeszélésre

kerültek. A rendelkezésre álló költségvetésből, a közösségi igényekre épülve épült fel a rendezvény részletes tartalma, valamint meghatározásra kerültek a szervezési feladatok, amelyek közül némelyiket önkéntes alapon láttak el a közösség tagjai.

A települési rendezvények nagy részvételi aránnyal és érdeklődéssel valósultak meg, annak köszönhetően, hogy a helyi lakosok részt vettek a tervezési, szervezési és megvalósítási feladatokban.

III. Községi beszélgetések módszertani eredményei

A községi beszélgetések a községi interjúkra alapozva valósultak meg a konzorcium valamennyi településén. A községi beszélgetésekre a községi interjúk megkérdezettjei invitáltak az érintett településeken élő lakosokat. A községi beszélgetéseket valamennyi településen sikerült 15-25 fő közötti résztvevővel megtartani, amely hatására egy igen reprezentatív képet sikerül kialakítani a helyi igényekről, problémákról, illetve sikerült további olyan személyeket bevonni, akik a község építésén fognak munkálkodni a jövőben.

A községi beszélgetések keretében a község fejlesztő, és az interjúalany röviden beszámolt az interjúk során szerzett tapasztalataikról, a feltárolt értékekről, községi problémákról, helyi ügyekről. Majd ezeket a pontokat részletesen is megvitatták az egybegyűltekkal.

A községi interjúk során felmerült megállapításokkal (pozitív dolgokkal, és problémákkal) a résztvevők egyöntetűen egyetértettek. Kiderült, hogy az itt élőknek valóban nagyon fontos a településük gazdag története, történelme, a hagyományok, és az elődök tisztelete. Fontosnak tartják, hogy ezt a fiatalok számára is megfelelően közvetíteni tudják.

Abban is egyetértettek, hogy nagy szükség van a községi kapcsolatok elmélyítésére, és ennek a legjobb módja olyan községi rendezvények, események megvalósítása, ahol a lakosok összegyűlnek, együtt vannak, elmélyülnek a hagyományokban, a tradíciókban, és ez által egy valódi erős, büszke, és cselekvő községgé kovácsolódnak.

Általánosan elmondható, hogy a konzorcium valamennyi településén a közösségi beszélgetést nagy lelkesedéssel fogadták a résztvevők, és az esemény megvalósítást követően még motiváltabbá váltak abban, hogy a közösségüket építsék, fejlesszék.

Közösségi interjúk összefoglaló

Az interjúk célja az volt, hogy a projekttel érintett települések közösség fejlesztésével kapcsolatosan olyan információkat gyűjtsünk, amelyek nagy jelentőséggel bírnak a projekt sikeres megvalósítása szempontjából. Az interjúalanyok első körben a pályázati

konzorciummal érintett településeken élő olyan személyek voltak, akik nagymértékű érdeklődést, mutattak a közösségépítés irányába, és ezért tenni is akartak. Az interjúalanyok tekintetében fontos szempont volt, hogy olyan személyek kerüljenek kiválasztásra, akiket az érintett közösség tagjai tisztelnek, jó viszonyt ápolnak velük, és így általuk objektíven reprezentálhatóvá válnak az érintett települések valós közösségfejlesztési igényei, sajátosságai. Minden településen sikerült a fenti kritériumoknak megfelelő interjúalanyokat találni, így sikerült a legfőbb véleményformálókat megszólaltatni, ami igen fontos a projekt sikeressége szempontjából.

Jelen közösségi interjúkat a közösségfejlesztő készítette.

Az interjúk alapvetően három alapkérdés megválaszolásából, illetve részletes kifejtéséből álltak. Ezek az alábbiak voltak:

- Mit jelent számára itt élni? (Mi a jó az itteni életben? Mi a rossz?)
- A település életében mi az, amin leginkább változtatna és hogyan?
- Ő maga mivel tudna hozzájárulni a változásokhoz?

Az interjúkból több pozitív, és negatív következtetés is levonható.

- az itt élők szeretik a lakóhelyüket
- az itteni lakosok büszkék a településük történelmére, történetére
- az itt élők fontosnak tartják a település, és a térség környezeti értékeit
- többen fontosnak tartják, hogy a fiatalok büszkén tekintsenek vissza gyökereikre

interjúalanyok fontosnak tartották azt, hogy ennek a problémának az orvoslására is valami féle válasz, megoldás szülessen.

Az interjúalanyok hangsúlyosnak tartják, hogy a negatív jellemzők redukálásának, vagy megszüntetésének céljából, több dolgon is változtatni kell. Valamennyi interjúalany szükségesnek érzi azt, hogy a településeken olyan programok, közösségi események, kerüljenek megrendezésre, amelyek az itt élőket közelebb hozzák egymáshoz, és ez által egy valódi cselekvő közösséget építsenek ki. Olyan típusú közösséget, ami egymásra odafigyelő, a közösségi életben aktívan részt vevő emberekből áll, mely által a lakosok még jobban kötődni fognak a lakóhelyükhöz, és még inkább jól fogják érezni magukat benne. E tekintetben is nagyon fontos, hogy kialakuljon egy magas szintű összetartás, a lakók között, ami később egy nagyfokú össze, és

egymáshoz tartozási érzéshez vezet. Ez hosszú távon növelni fogja a települések népesség megtartó erejét, mivel a fiatalok is egy olyan közösségben fognak felnőni, amelyhez rengeteg szálon kötődnek.

Egy ilyen sikeres közösségépítés hosszú távon is komoly pozitív hatásokkal bír, hiszen az identitás, és a lakosság megtartó erő növelésén túl a települések további fejlődését is megfogantatja. Mivel több fiatal maradna a településén, akik nagyobb eséllyel indítanak akár saját vállalkozást, és hoznak létre olyan szervezetet, organizációt, amely akár közvetlenül akár közvetett módon tovább mélyíti a közösség erejét. E tekintetben fontos a tervezett vállalkozói fórumok megtartása is. Egy új vállalkozás létrejötte mindenképp pozitív hatást jelent a település számára. A szempontból ez különösen pozitív, hogy a vállalkozás adót fizet a településnek a helyi iparűzési adó révén,

valamint munkavállalókat foglalkoztat, amivel a kistelepülésekre jellemző foglalkoztatási nehézségek csökkenthetők. Ezen felül egy építő közösségben létrejövő vállalkozások könnyen együttműködhetnek akár klaszter formában is, mely

versenyképességüket növelni tudja. Az ilyen klaszter formának a legfőbb kiváltója a bizalom, ami könnyen létre tud jönni egy erős közösségben élő személyek között. Ez az együttműködés a helyi vállalkozások versenyképességét nagymértékben növelni fogja, ami további bővítési, fejlesztési lehetőségeket nyithat meg a számukra, és ez további foglalkoztatás bővüléséhez vezethet. Ezen felül a helyi vállalkozások erősen kötődni fognak – egyfajta patrióta vállalkozásként a településükhöz, mely következtében nagy eséllyel anyagilag is támogatni fogják a település fejlődését, fejlesztését.

Ezen felül helyi identitás erősítése arra sarkalhat több személyt is, hogy hozzon létre olyan civil szervezet, vagy egyéb szerveződést, amely az adott település, közösség fejlesztését, fejlődését szolgálja, ami szintén rengeteg pozitív hatással bír.

Egy sikeres közösség építés további pozitív hatása lehet az is, hogy a konzorcium településein élők jobban megismerik egymás lakóhelyét, és térségi szinten is kialakul egy magas szintű összetartás. Ez további olyan programok megvalósítását is előre vetítheti, amely az érintett települések

között közösen kerülnének megvalósításra. Erre jó példa a jelen projekt is, mely keretében a résztvevők között kialakul egy olyan kapcsolat, ami további sikeres együttműködéseknek az alapjául szolgál.

Így az is fontos, hogy a konzorcium különböző településein élő lakosok között is létrejöjjön egyfajta erős közösségi összetartozás, amely hatására, nem csak a saját településük felé, hanem az adott térség, tájegység irányába is erős identitás tudattal rendelkezzenek. Ez a helyi vállalkozási, és a helyi szervezetépítési lehetőségeket is nagymértékben kibővíteni, akár új elemekkel is.

Az interjúkon részt vevő összes megkérdezett szívesen részt vállalna a közösségi események megrendezésében. Népszerűsíténék az eseményeket, valamint szerveznének, toboroznának résztvevőket a helyi közösségből. Szerepüket nagyon fontosnak érzik, hiszen számukra nagyon fontos a településük, és örömmel részt vesznek a fejlesztésben. Fontos kihangsúlyozni, hogy az interjúalanyok a projekt sikeres megvalósítását teljes mértékben a szívügyüknek tekintik.

Az interjúalanyok megpróbálnak több a településen élő személyét — akár barátot, ismerőst, rokont — arra biztatni, hogy a későbbiekben vegyenek részt a közösségi programokon, és segédkezzenek a közösség építésben. Az interjúk résztvevői a

projektet igen pozitívnak látják, és véleményük szerint a település lakói is nagy kedvvel fognak bekapcsolódni a közösségépítésbe.

Végül az is elmondható, hogy a közösségi interjúk nagyon pozitívan sikerültek. A közösség fejlesztő az interjúalanyokkal megállapodott abban, hogy egy következő alakommal megvalósítanak egy nagyobb létszámú közösségi beszélgetést, amelyre az interjúalanyok több helyi lakost is megpróbálnak magukkal hozni.

Közösségi felmérések összefoglaló

A közösségi felmérés során a közösségi beszélgetések résztvevői kérdőíveket töltettek ki településen élő ismerőseikkel, barátaikkal, rokonaikkal, annak az érdekében, hogy egy komplex képet kapjunk a közösség fejlesztésében részt venni kívánó személyekről.

A kérdőíven a következő kérdések szerepeltek:

1. Mennyire érez büszkeséget a saját települése vonatkozásában? (értékelje 1-től 5-ig, ahol 1: nem igazán, 5: nagy mértékben)
2. Ön szerint mennyire fontos helyi identitást növelő programok, rendezvények megvalósítása a településén? (értékelje 1-től 5-ig, ahol 1: nem fontos, 5: nagyon fontos)
3. Ön mennyire elégedett a helyi közösség erejével? (értékelje 1-től 5-ig, ahol 1: nem elégedett, 5: nagyon elégedett)
4. Ön szerint mekkora hatása lehet közösségfejlesztő programok megvalósításának, a helyi közösségi kapcsolatok elmélyítése terén? (értékelje 1-től 5-ig, ahol 1: csekély, 5: nagyon jelentős)
5. Ön szerint a helyi közösséget milyen egyéb módszerekkel lehet fejleszteni?
6. Mekkora jelentőségű problémának érzi a fiatalok elvándorlását? (értékelje 1-től 5-ig, ahol 1: nem jelentős, 5: nagyon jelentős)
7. Milyen egyéb jelentős problémákat lát a településén?
8. Milyen mértékben tudna részt venni a közösség építésben? (értékelje 1-től 5-ig, ahol 1: nem tudnék részt venni benne, 5: teljes mértékben részt tudnék venni benne)

Az eredmények településenként a következők voltak:

BÁTONYTERENYE

1. Átlag: 4,4
2. Átlag: 4,2
3. Átlag: 3,5
4. Átlag: 4
5. -
6. Átlag: 4,6
7. – Nagy munkanélküliség, - Szegénység
8. Átlag: 3,9

SZUHA

1. Átlag: 4,1
2. Átlag: 4,1
3. Átlag: 3,9
4. Átlag: 4,2
5. -
6. Átlag: 4,3
7. –
8. Átlag: 3,3

MÁTRAALJA TÉRSÉGFEJLESZTŐ NONPROFIT KFT.

1. Átlag: 3,8
2. Átlag: 4
3. Átlag: 3,1
4. Átlag: 3,8
5. Magasabb szintű oktatás
6. Átlag: 4,5
7. Szegénység
8. Átlag: 3,1

Felmérések összegzés:

A felmérésből kiderül, hogy a helyiek általában büszkék településükre. Igen fontosnak tartják a helyi identitást növelő, valamint a közösség építő programok megvalósítását, és viszonylag nagy kedvel, segítenének a

közösség építésében. A fiatalok elvándorlását igen jelentős problémának látják, ezen felül több településen is problémát jelent a szegénység, a munkanélküliség, és a rossz minőségű úthálózat. A helyi közösség erejét is lehetne még hova fejleszteni a megkérdezettek szerint.

A válaszokból megállapítható, hogy a megkérdezettek reprezentatív többsége igen fontosnak tartja a jelen projekt keretében megvalósuló programok, és fejlesztések létrejöttét valamint a projektben kitűzött célok teljes mértékben találkoznak a közösségi igényekkel, és megoldást nyújtanak több problémára, amely által az érintett településeken kialakíthatóvá válik egy erős, építő, összetartó közösség.

IV. ÖSSZEGZÉS

Az elérendő célok tekintetében a tervek között szerepelt a közösségi események számának növelése, valamint az azokon való lakossági részvétel arányának javítása. Emellett kiemelt cél volt a kisebb közösségek közti kapcsolatok erősítése. A tervezésnél a lakossági igényeknek megfelelően a településen az idősebb korosztály, valamint a kisgyermekes családok és az ifjúság részére specifikus programok, események kerültek tervezésre.

A közösségi felmérés eredményeinek megfelelően valamennyi a helyi kommunikációs csatornák fejlesztése (információs pont létrehozása), valamint a közösségi részvételt és együttműködést támogató szakember és helyi aktivisták bevonása került tervezésre, a közösségi részvétel fejlesztése és a társadalmi kohézió erősítése érdekében.

Kiemelt cél volt a kisebb közösségek közti kapcsolatok erősítése, programok és rendezvények, események szervezése is.

A helyi kultúra és tudás átörökítése, valamint a társadalmi kapcsolatok kiszélesítése érdekében tanulókörök, sport- zenés és kulturális programok önkéntesek bevonásával történő megszervezése is tervezésre került a projekt során.

A közösségfejlesztés területén elsődleges cél a mozgások beindítása és fenntartása. A közösségépítéshez első lépés a bizalomépítés mind az egyének, mind a különböző társadalmi csoportok között, valamint a közösségfejlesztő szervezet irányába. További cél megfelelő kommunikációval és szakmai támogatással az előzetes igényfelmérés által megalapozott társas tevékenységek létrehozása és fejlesztése, a közösség kezdeményező- és cselekvőképességének növelése.

A tervezési mátrixban megfogalmazott teendők:

- Új civil együttműködések megalakítása
- A célterületet érintő települések közművelődési rendeleteinek felülvizsgálata
- A célterületet érintő települések HEP-ek megújítása
- Helyi nyilvánosság fórumának megteremtése a térségben
- Információs pont kialakítása
- Községfejlesztő képzés
- A településen élők aktivizálása – Községi programok szervezése, megtartása
- Tanulókörök megtartása, szervezése
- Lakossági fórumok szervezése, megtartása
- Tanulmányutak szervezése

Közöségi tevékenységek, partnerségek bemutatása

A projekt elsődleges célja a helyi identitás és a kohézió erősítéséhez volt kapcsolható, amelynek legfőbb eszközét a közösségfejlesztési folyamat végrehajtása képezte. A projekt a Módszertani útmutatóban meghatározott végső célokhoz igazodott. A közösségfejlesztés célja volt, hogy a helyi közösségek megerősödjének, illetve a helyi közösséghez és a társadalomhoz való tartozás érzése megerősödjék, mivel ez hozzájárul a lakosság mentális egészségének megőrzéséhez, valamint a társadalmi kapcsolatok megerősödéséhez.

A projekt eredményeként elvárás volt, hogy az emberek között a közösségi kapcsolatok megerősödjenek, olyan kompetenciákra tegyenek szert, mint önkéntesség, identitástudat, területi kötődés kialakuljon, ezáltal hozzájárulva a minőségi változásokhoz a helyi közösségek életében.

A korábban bemutatott célok a programok meghatározásával, lehetőséget biztosítottak, hogy a helyi hagyományokat és értékeket megismerjék és tovább örökössék a jövőben felnövekvő nemzedékek számára. Közösségépítő szerepe van a helyi örökségnek, amely csökkenti az elvándorlás mértékét a településekről.

A projektben meghatározott képzések célja a társadalom egymás iránti felelősségtudta növekedése volt. A helyi civil szervezetek bevonásával kívántunk hozzájárulni a célterületen kialakult közösségi konfliktusok kezeléséhez, valamint a helyi lakosok önálló cselekvési képességét erősítéséhez.

A projekt során elért eredmények bemutatása

A projekt elsődleges célja a **helyi identitás és a kohézió erősítése** volt, amelynek legfőbb eszközét a **közösségfejlesztési folyamat végrehajtása** képezte. A projekt a Módszertani útmutatóban meghatározott végső célokhoz igazodott. A közösségfejlesztés célja a helyi közösségek megerősödése, illetve a helyi közösséghez és a társadalomhoz való tartozás érzésének erősítése volt. Mindez hozzájárult a lakosság mentális egészségének javulásához, valamint a társadalmi kapcsolatok megerősödéséhez.

A településeken 82 db **közösségi program** került megrendezésre a projekt megvalósításának időszak alatt. Ezek a közösségi találkozók a kapcsolatok megteremtésének elsődleges helyszínei voltak, a helyi kohézió erősítését szolgálták. A találkozási alkalmak megteremtése során lehetőség adódott az emberek számára egymás megismerésére, valamint azonosságok, közös pontok, tényezők megtalálására.

A társadalmi aktivitás növeléséhez, önszerveződő aktív cselekvő közösség létrejöttéhez járultak hozzá ezen programelemek, ezáltal erősítve az együttműködő/szoros közösség kialakulását.

A **tanulmányutak (2 db)** szervezése által a résztvevők egy jó gyakorlatot ismertek meg, miközben új együttműködések kialakítására, valamint a meglévő fejlesztésére is lehetőség volt.

A **helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése** nyilvános teret biztosított a közösségben történtek megosztásához, valamint a véleménycserék biztosításához. A nyilvánosság biztosításának érdekében a közösség számára elérhető felület került megalkotásra.

A projekt eredményeként az emberek között a közösségi **kapcsolatok** megerősödtek, olyan kompetenciákra tettek szert, mint **önkéntesség és identitástudat**, emellett területi kötődés alakult ki. A projektben meghatározott **képzések** eredményeként a társdalom egymás iránti felelősségtudata növekedett. A helyi civil szervezetek bevonása hozzájárult a célterületen kialakult közösségi konfliktusok kezeléséhez, valamint erősítette a **helyi lakosok közösségi részvételét és önálló cselekvési képességét**.

A projekt keretében magvalósult **rendezvények** a helyi kohézió erősítését és az identitástudat fejlesztést szolgálták. A hagyományőrző rendezvények során a rég elfeledett és szervezett hagyományok felelevenítése történt, a célterületén élők igényei alapján. A hagyományok újjáélesztése mellett, közösségi kiállítás is megszervezésre került. A célterületen élők számára fontos a hagyományok feltárása és annak felidézése. A megrendezett programok során a jeles napokhoz kötődés alakult ki, amely önszerveződő, aktív cselekvő közösségének kialakításához, fenntartásához is hozzájárult. A programok során a bevontak helyi identitástudata megerősödött, valamint a helyi identitástudat is előtérbe került.

Az ünnepek során megszólításra, valamint bevonásra kerültek nemcsak a helyi lakosok, hanem a környező településen élők is. Az események alkalmával lehetőségük adódott egy olyan közösségi szintér létrehozása, ahol a település lakói egymást megismerhetik, kialakítva a közösségi beszélgetéseket a falvak közt. A rendezvények remek módja volt a kapcsolódási pontok keresésére és kialakítására, valamint az információgyűjtésére egyaránt.

A Pályázat adta lehetőségeket kihasználva közelebb kerülhetett egymáshoz a térség apraja-nagyja. Mindez látszódott abból, hogy rendezvényeinket egyre

nagyobb érdeklődés kísérte. Számunka nagy örömmel szolgál, hogy minden korosztályt, minden generációt sikerült megmozgatnunk, és meginvitálni rendezvényeinkre.

Általános tapasztalatok

A projekt eredményeként az emberek között a közösségi kapcsolatok megerősödtek, olyan kompetenciákra tettek szert, mint önkéntesség és identitástudat, emellett területi kötődés alakult ki. A projektben meghatározott képzések eredményeként a társadalom egymás iránti felelősségtudata növekedett. A helyi civil szervezetek bevonása hozzájárult a célterületen kialakult közösségi konfliktusok kezeléséhez, valamint erősítette a helyi lakosok közösségi részvételét és önálló cselekvési képességét.

A programok segítségével a szülő-gyermek kapcsolat megerősödött, elősegítve a felmerülő családi problémák hatékony megoldását. A foglalkozások alkalmával a gyermekek teljesítménye, kommunikációja fejlődött. A kulturális élmények erősítették a gyermekekben és szüleikben a helyi közösségi kapcsolataik szorosabb kialakítását. A szorosabb kapcsolatok kialakítása eredményeként a helyi kohézió megerősödött az érintett településen.

A tudás átadása során fejlődtek a résztvevők különböző képességei (kommunikáció, kreativitás). A résztvevők egymásra való figyelése elengedhetetlen volt, hiszen értékelték és elismerték egymás alkotását, fejlesztve ezáltal demokratikus készségüket. A társadalmi aktivitás növeléséhez, önszerveződő aktív cselekvő közösség létrejöttéhez járultak hozzá ezen programelemek, ezáltal erősítve az együttműködő/szoros közösség kialakulását.

A program során javult a résztvevők kreativitása, a kommunikációképességük és a kezűgyességük. Az új ismereteknek köszönhetően akár mellékállásként jövedelem kiegészítéshez juthatnak a lakosok, ezáltal is elősegítve megélhetőségüket, valamint helyben maradásukat (csökkentve az elvándorlás mértékét). A hagyományok átadása során mérséklődött a generációs szakadék, továbbá a helyi hagyományok megismerésével kialakult a lakókban a „hova tartozás” érzése, mellyel növekedett a helyi identitás tudatuk és kötődésük a településük iránt.

Az emberek környezettudatossága növekedett, óvva a környezeti értékeket. A résztvevők képességét tekintve: fejlődött kreativitásuk, kezűgyességük, esetlegesen problémamegoldó készségük.

A megrendezett programok során a jeles napokhoz kötődés alakul ki, amely önszerveződő, aktív cselekvő közösségének kialakításához, fenntartásához is hozzájárult. A programok során a bevontak helyi identitástudata megerősödött, valamint a közösségi összetartozás érzése is előtérbe került.

A programok során megszólításra, valamint bevonásra kerültek nemcsak a helyi lakosok, hanem a környező településen élők is. A szomszédünnepek alkalmával lehetőségük adódott egy olyan közösségi színtér létrehozása, ahol a település lakói egymást megismerhették, kialakítva a közösségi beszélgetéseket a falvak közt. A rendezvény remek mód volt a kapcsolódási pontok keresésére és kialakítására, valamint az információgyűjtésre egyaránt.

A projekt eredményeképp az emberek elidegenedése és elszigeteltsége mérséklődött, újra létrejöttek élő személyes kapcsolatok. Kialakult a részvételen és kölcsönös támogatáson alapuló együttműködés, a közösségi cselekvés. A kulturális és közösségi tevékenység részben önműködővé vált, központi személy vagy szervezet beavatkozása nélkül is létrejönnék találkozási alkalmak, öntevékeny alkotókörök.

Az emberek elégedettebbek társadalmi kapcsolatukkal és lakóhelyükkel, a jövőt illetően optimistábbak, érzik, hogy számíthatnak egymásra a kialakult társadalmi szolidaritás által. A különböző csoportok ellenszenve csökkent. A lakosok többsége jobban ragaszkodik a településhez és a közösségükhöz, legtöbbjük szívesen vesz részt a közösség életében, programok szervezésében és lebonyolításában.

A projekt során elsajátított jó gyakorlatok, kompetenciák és tudás, valamint a projekttevékenység által kialakult kapcsolati háló és kommunikációs csatornák a jövőben a közösségépítés és a helyi identitás-tudat erősítését célzó tevékenység alapját biztosítják.